

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКОВОГО ВІДОБРАЖЕННЯ ТЕНДЕРНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ

Створення конкурентного середовища у сфері державних закупівель, а також запобігання проявам корупції у цій сфері, забезпечення прозорості процедур закупівель товарів, робіт і послуг за державні кошти та досягнення оптимального і раціонального їх використання реалізовано Верховною Радою України шляхом прийняття Закону України від 25 грудня 2015 року №922-VIII «Про публічні закупівлі» [1].

Відповідно до ст. 24 Закону № 922 замовник має право зазначити в оголошенні про проведення закупівлі та в тендерній документації вимоги до надання забезпечення тендерної пропозиції.

Якщо надання забезпечення тендерної пропозиції вимагає замовник, у тендерній документації мають бути наведені умови його надання, зокрема вид, розмір, строк дії та застереження щодо випадків, коли таке забезпечення не повертається учаснику. Тоді учасник під час подання тендерної пропозиції одночасно надає таке забезпечення.

Відповідно до Закону № 922 розмір забезпечення тендерної пропозиції у грошовому виразі не може перевищувати 0,5 % очікуваної вартості закупівлі у випадку проведення торгів на закупівлю робіт та 3 % – при закупівлі товарів чи послуг на умовах, визначених тендерною документацією [1].

Отримане забезпечення не повертається у випадку виникнення однієї з умов: відкликання тендерної пропозиції учасником після закінчення строку її подання; непідписання учасником, який став переможцем торгів, договору про закупівлю; неподання переможцем у визначений строк документів; ненадання переможцем торгів забезпечення виконання договору про закупівлю після отримання повідомлення про намір укласти договір, якщо надання такого забезпечення передбачено тендерною документацією.

Необхідно зазначити, що кошти, які надійшли як забезпечення тендерної пропозиції (якщо вони не повертаються учаснику), підлягають перерахуванню до відповідного бюджету, а в разі здійснення закупівлі юридичними особами (їхніми об'єднаннями) не за бюджетні кошти – перераховуються на рахунок таких юридичних осіб (їхніх об'єднань).

У зв'язку з цим виникає значна кількість питань при розробці тендерної документації, в тому числі й щодо облікового відображення тендерного забезпечення.

Звертаємо увагу на те, що замовник самостійно встановлює в тендерній документації умови надання забезпечення тендерної пропозиції. Тому до цього слід ретельно підійти і конкретно зазначити в документації, який вид гарантійного забезпечення обирається:

– у вигляді гарантійного листа (відповідно до ч. 1 ст. 560 ЦК виконання зобов'язання може забезпечуватися, зокрема, гарантією);

– у грошовому виразі для зарахування на реєстраційний рахунок.

Таким чином, у разі порушення боржником зобов'язання, забезпеченого гарантією, гарант повинен сплатити кредитору грошову суму за умовами гарантії в порядку, передбаченому ст. 563 та 566 ЦК. У цих нормах визначено правові наслідки порушення боржником зобов'язання, забезпеченого гарантією, та обов'язок гаранта [4].

Таким чином, з моменту отримання забезпечення у вигляді гарантійного листа відповідно до Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі, затвердженого наказом Мінфіну від 31.12.13 р. № 1203 [3], та Порядку застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі, затвердженого наказом Мінфіну від 29.12.15 р. № 1219 [2], облік таких гарантій ведеться на позабалансовому рахунку 06 «Гарантії та забезпечення отримані».

Збільшення залишку на рахунку відбувається при одержанні гарантій та забезпечень, зменшення – при їх списанні внаслідок погашення заборгованості, на яку вони були надані, та при перенесенні заборгованості за ними на баланс.

Рахунок 06 має субрахунок 061 «Гарантії та забезпечення отримані розпорядників бюджетних коштів», де ведеться облік отриманих розпорядниками бюджетних коштів гарантій та забезпечень виконання зобов'язань та платежів [2].

Крім того, до моменту отримання забезпечення у грошовому виразі забезпечення у вигляді гарантійного листа обліковується лише на позабалансовому рахунку.

Відповідно до Плану рахунків та Порядку № 1219 кошти, отримані на небюджетний депозитний рахунок, відображаються в бухобліку на субрахунку 2315 «Рахунки для обліку депозитних сум», на якому ведеться облік коштів, що надходять у тимчасове розпорядження розпорядників бюджетних коштів і з настанням відповідних умов підлягають поверненню або перерахуванню за призначенням.

Оскільки ці кошти підлягають поверненню надавачу гарантій, а в разі невиконання певних умов – зарахуванню в дохід відповідного бюджету, їх слід

відображати на субрахунку 6413 «Розрахунки за депозитними сумами». На ньому ведеться облік депозитних сум, зокрема надходження депозитних сум, отриманих у тимчасове розпорядження та належних до повернення або перерахування за призначенням із настанням відповідних умов, а також повернення або перерахування за належністю депозитних сум.

В жодному разі бюджетна установа не має права визнавати отримане забезпечення тендерної пропозиції або забезпечення виконання договору в грошовому виразі власними надходженнями, і в разі настання випадку, що передбачає його неповернення до надавача, отриману суму слід перерахувати в дохід відповідного бюджету.

Література

1. Закон України «Про публічні закупівлі» від 25 грудня 2015 року №922-VIII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/922-19>

2. Порядок застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі: затверджений наказом МФУ від 29.12.2015 р. № 1219. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0085-16>

3. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі: затверджений наказом МФУ від 31.12.2013 р. № 1203. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0161-14>

4. Цивільний кодекс України. Верховна Рада України; Кодекс від 16.01.2003 № 435-IV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

УДК 631.1

Павлік І.Є.,
аспірант кафедри обліку і аудиту,
Львівський національний університет імені Івана Франка

ДОСВІД ОБЛІКОВОЇ ПРАКТИКИ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ НА ПРИКЛАДІ ВИДАНЬ ЄВГЕНА АРХИПЕНКА

Основними джерелами досвіду облікової практики у сільському господарстві є звітні дані українських підприємницьких структур, які вели облік і складали звітність рідною мовою, що було можливим на території західноукраїнських земель. Вагомий внесок в розвиток української сільськогосподарської науки в першій третині ХХ ст. зробив Є. Архипенко.